

ПРИМІТКИ для викладачів (Україна)

- **Короткий виклад змісту еКниги „Містобудування“**
- **Скорочений варіант деяких змістових інструкцій та пояснень термінів** (фрагменти текстів з містобудування у МАБ М-1 – М-3)
- **Хід роботи** (Пропозиція)
- **Місцезнаходження пунктів, які опрацюватимуться у тренувальних завданнях**

КОРОТКИЙ ВИКЛАД ЗМІСТУ еКниги МАБ „Розвідка“

Представлено три пов'язані зі спеціальностями містобудівні розділи тексту:

[II. МАБ: Містобудівний вступний текст - ВСТУП М-1](#)

Теми: Місто та архітектура / навчальні цілі

[III. МАБ: Містобудівна термінологія та приклади - ВСТУП М-2](#)

Теми: Категорії аналізу / Короткі завдання / Приклади аналізу

[IV. МАБ: Містобудівний аналіз будівництва \(Короткий вступ\) – ВСТУП М-3](#)

Теми: Короткі пояснення як узагальнення з вступних текстів М-1 та М-2

Див. також: Фаховий глосарій

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЧИТАННЯ

Студент може розпочати прочитання в еКнизі "короткої версії" "М-3", яка є скороченою і містить необхідну для опрацювання тренувальних завдань інформацію. Це передбачено після "індивідуальної сенсibiliзації міського простору" за допомогою першого тренувального завдання / у першому тренувальному завданні.

Далі, залежно від індивідуальних знань, можна більше дізнатися про аналіз міста на основі прикладів (в М-2) та "загального" для міста (в М-1).

Для цього слугують тексти-екскурси, які представляють місто та архітектуру з інших перспектив; напр., аудіотексти (В.Беньямін, І.Кальвіно), "Московський проект"; спеціалізоване: дещо від Манаго-Лампунані та про „життя у передмісті“ в північно-східній Бразилії.

Загальний вступний текст (I. МАБ "Розвідка") в загальному, тобто на міждисциплінарному рівні, має справу з процесом аналізу "в будівництві".

[I. МАБ: Загальний вступ до всього модуля \(міждисциплінарний\)](#)

ТЕРМІНИ в МАБ „Розвідка“ в підмодулі „Містобудування“

Нижче представлено короткі текстові фрагменти з наявних текстів еКниги, для того щоб розкрити деякі використані містобудівні терміни

З вступу М-3:

2.1. Рівні масштабів

Для дослідження різних за темами та середовищем рівнів, викристалізувалися відповідні найбільш „вдалі“ (точні) масштаби. Масштаби 1:1 до 1:25 – для менших, нижніх рівнів (мікрорівні міста), 1:50 до 1:250 – та, за необхідності, 1:500 – для будівель та незабудованих ділянок (мезорівні міста) та масштаби від понад 1:500 до близько 1:10.000 для містобудівних та містопланувальних, урбаністичних рівнів (макрорівні міста). (...) Щоправда, неможливо встановити чітку відповідність між певними рівнями масштабу та „чисто-містобудівним“ плануванням, оскільки абсолютно всі рівні відіграють (можуть відігравати) різну роль в залежності від конкретної ситуації. (...) Іще одним фактором, який впливає на вибір доцільного рівня масштабу, є обсяг досліджуваного архітектурно-планувального завдання. (...)

Рівні дослідження: від малого до великого.... / „знизу вверх“

Об’єкт:	Будинок-Оточення. <i>Малий просторовий рівень (мікро)</i>	Місцезнаходження - Навколишня місцевість. <i>Середній просторовий рівень (мезо)</i>	Місцезнаходження на великій території. <i>Великий просторовий рівень урбаністичний (макро)</i>
<i>Рівні планування / Просторові категорії:</i>	МАФи (малі будівельні камені), будинок, вулиця,	Вулиця, квартал, ареал міста	Ареал міста, частина міст місто, ландшафт
<i>традиційні масштаби:</i>	1:5 – 250 (500)	1:250 – 1000	≥ 1:1000
Масштаби для виконання завдань*	1:500	1:2500	1:10000

*ПРИМІТКА: з дидактичних причин у 4-ох тренувальних завданнях використовуватимуться децю вищі масштаби, ніж загальноприйняті:

- для того, щоб рівень точності розробок був більш грубим, тобто розробляти менше деталізованого змістового наповнення, для того щоб підсилити загальні, точні висловлювання студентів!
- щоб зменшити робочий обсяг завдань (зусилля студентів)!

З вступу М-3:

2.2.0. Модифікатори та оператори

Категорії опису

Для дослідження та опису місцевої чи міської (в міському просторі) ситуації, яка включена в регіональний природний простір, морфологічно розрізняють **варіативні модифікатори** та **загальні оператори** (детальніше в М-2, пункт 4.1. та 4.2).

З вступу М-1:

Модифікатори: щось, що вирізняє, змінює, обмежує аспект довколишнього світу, надає йому значення, послаблює чи посилює його і т. д. Тут розрізняємо три типи модифікаторів: будівельні камені міста / структуруючі фактори / ознаки міського простору.

Оператори: щось, що загалом є властивим містобудівному довколишньому світові, вирізняє його з географічної точки зору, надає регіональні риси, „класифікує“ за відповідною культурною і т. д. (напр., як диспозиція для трьох модифікаторів).

З вступу М-3:

2.2.1. МОДИФІКАТОРИ

2.2.1.1. „Будівельні камені міста“:

Це такі матеріально-фізичні утворення як:

- збудовані чи природні площі та тривимірні об'єкти, споруди та комплекси будівель, які завдяки своєму об'єму формують простір та, як правило, володіють функціональністю, тобто є придатними для того чи іншого використання, як-от житлові будинки, двори;
- а також рослинність: дерева, алеї та ін. На багатьох об'єктах паралельно утворюються специфічні приналежні зовнішні ділянки чи площі, які межують з даними об'єктами чи оточують їх (наприклад, забудовуваний квартал з внутрішнім двориком, особняк із садом).

Здебільшого розрізняють наступні три **категорії будівельних каменів міста:**

- **Малі архітектурні форми** (малі будівельні камені такі як: телефонна будка, кіоск, декоративний об'єкт та об'єкт дозвілля, опорна стінка, дерево, вуличне освітлення, лавиця).
- **Традиційні будівельні камені міста** (як-от особняк, ряд будинків, квартал забудови, стрічкова забудова, група будівель, пасаж).
- **Особливі будівельні камені міста** (як-от будівля-солітер (окремо стояча будівля), крупна споруда, великий павільйон, домінанта, лінійна споруда).

Будівельні камені міста представлені здебільшого на малому просторовому та середньому просторовому рівнях (мікро- та мезорівні міста). Це утворення, які завдяки своєму об'єму та об'єктам утворюють між собою та з рельєфом місцевості просторові зв'язки, а також формують певні проміжки.

Зверніть увагу на те, що у фахових текстах та фахових книгах інших авторів термін „будівельні камені міста“ використовується дещо по-іншому, ніж у цих МАБ – текстах (детальніше див. у М-2, пункт 4.2.1.)

З вступу М-3:

2.2.1.2. Структуруючі фактори

Це абстрактно-геометричні, географічні та функціональні розподільчі елементи на здебільшого видозмінених людиною, природних та збудованих територіях, як-от лінійна чи пунктирна сегментація та поділ, розрізи та розформування території на ареали, поля; поєднання ділянок міста між собою та виділення певних об'єктів на місцевості.

Найчастіше розрізняють такі структуруючі фактори (у довільній послідовності):

- пунктирні
- лінійні
- площинні
- обмежувальні / розмежувальні
- з плавним переходом
- ритмічні / послідовні
- ті, що утворюють растр
- централізуючі / ті, що формують середину / симетричні структуруючі фактори, а також:
- особливі форми (наприклад, радіальна зрощувальна система, рисові тераси, утворення кластерів, село з круговим розташуванням дворів) (детальніше див. у М-2, пункт 4.2.2.)

З вступу М-3:

2.2.1.3. Ознаки міського простору:

Вони визначають індивідуальний образ місцевості чи її вигляд (настрій, враження, атмосферу, вплив), а також тип художнього оформлення будівель та міського простору через використання відповідних матеріалів, методів будівництва та приписів. Таким чином вищезгадані категорії дослідження („будівельні камені міста“) отримують їх фізичну матеріалізацію та властивість здійснювати певний вплив, їх планувально-будівний вигляд та оформлення.

Розрізняють здебільшого такі ознаки міського простору:

- спосіб розподілу простору та архітектури (як-от дрібнодетальність, монументальність, осьова симетричність, масштабність)
- Величину об'єктів будівництва та її вплив („вимірність“; як-от ширина - висота - довжина - глибина / пропорція / масивність)
- спосіб / вид оформлення (як-от гармонія / одноманітність / контрастність / фрагментарність) ПРИМІТКА: Епохи та стилі будівництва див. нижче 2.2.2. „Параметри місцевості“.
- матеріальність (як-от кам'яний / озеленений / гладкий / прозорий / облицьований / масивний / кольоровий)
- характеристика, вплив, атмосфера (як-от відкритий – закритий / техноїдний / традиційний / сільський – міський)

- характер та ступінь публічності (як-от приватний – громадський, сільський – урбаністичний, анонімний – монопольний – суспільний, тихий („мертвий“?) – „живий“)

(детальніше див. у М-2, пункт 4.2.3.)

З вступу М-3:

2.2.2. OPERATOREN

(В рамках під модуля з містобудування не буде здійснено подальшу диференціацію операторів в групі операторів 2.2.2.) (проте більш детальну інформацію дивись в М-2, пункт 4.3. Загальні оператори образу)

2.2.2.1. Параметри місцевості

Загальні глобальні, тобто (над-)регіональні зразки та видозміни специфічної місцевої ситуації та способу її будівництва як через кліматичні зони, природне середовище, геоморфологію та топографію, домінуючі на даній території матеріали, традиції, історію економіки, техніки і культури, так і через епохи та стилі будівництва, моду. Як „високорівневі“, географічно-культурні умови та історичні зв'язки, вони впливають на „структуруючі фактори“, „будівельні камені міста“ та „ознаки міського простору“. Як фаховий термін для цього „локального сплетіння зв'язків“ - аж до метафоричних міркувань – закріпилося латинське слово „**Genius Loci**“ (детальніше див. у М-2, пункт 4.3.)

З вступу М-2:

2.0. Плин часу

Більш детальна інформація щодо терміну „час“ в містобудуванні та під час містобудівного аналізу представлена в М-2 пункт 2.0.

ЕТАПИ НАВЧАННЯ / ВИВЧЕННЯ

Перше тренувальне завдання „Розвідка міського простору“ відкриває для студентів шлях до більш особистого, сенсифікуючого доступу до містобудівного простору.

Починаючи з наступного другого завдання, яке охоплює менші, нижчі містобудівні рівні, висвітлюється систематичний аналіз міського простору досліджуваного місцезнаходження, його оточення та його зв'язків на великому просторовому рівні. У наступних завданнях №3 та №4 радіус території дослідження з першого завдання, аж поки її не буде під'єднано та включено у загальну систему міста.

„Сценарій“:

1.0. Формування груп (2 – 3 студентів) [Як загальний пленум / навч. клас виходимо з кількості припл. 40 студентів]

2.0. Вибір / розподіл об’єктів дослідження, які повинні знаходитися в місті, де здійснюється навчання (Любек та Чернівці) (припл. 15 прикладів)

3.0. Роздача та проведення **тренувального завдання №1** (макс. 2 тижні)

4.1. Здача тренувального завдання №1(в електронній формі)

4.2. Здача тренувального завдання №1 (в роздрукованій формі)

- Формування припл. трьох „round-tables“ з окремих робочих груп
- Три „столи“ (= round-tables) самостійно представляють один одному результати, також з метою представити в якості результатів загального курсу (=пленум) 2-3 найцікавіші найрізноманітніших роботи чи роботи з найбільшою кількістю питань, які залишилися відкритими, і т. д.
- викладач при цьому підходить до кожного столу, ставить запитання, висловлює рекомендації і т.д.
- загальний пленум, на якому представляються, обговорюються припл. 8 результатів роботи.

5.0. Роздача та проведення **тренувального завдання №2** (макс. 3 тижні.): проведення див. попередні пункти 3.0 та 4.0.

6.0. Роздача та проведення **тренувального завдання №3** (макс. 3 тижні.): проведення див. попередні пункти 3.0 та 4.0.

7.0. Роздача та проведення **тренувального завдання №4** (макс. 3 тижні.): проведення див. попередні пункти 3.0 та 4.0.

На опрацювання та надання консультацій для завдань №2-№4 відводиться 3 тижні.

ПУНКТИ ДЛЯ ТРЕНУВАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Відповідні пункти, які опрацюватимуться у тренувальних завданнях:

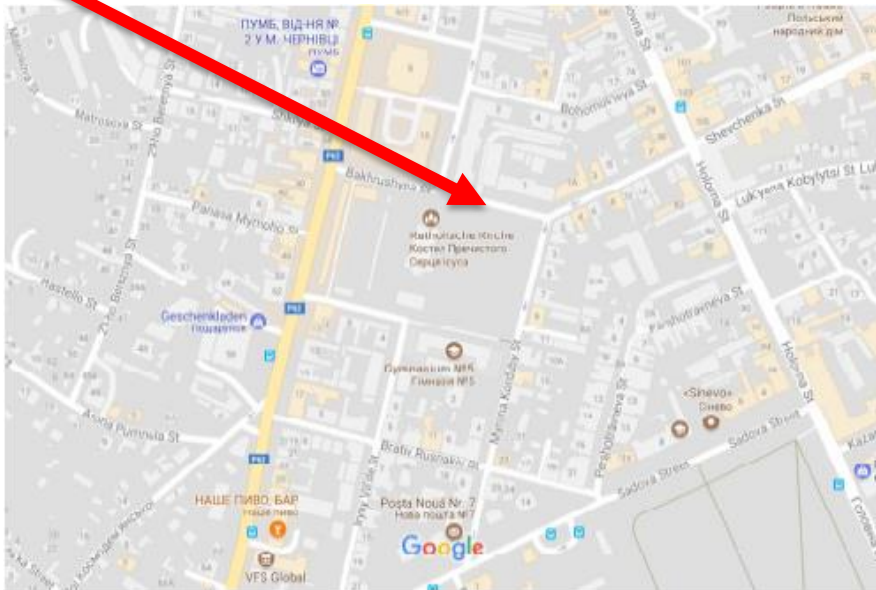
- обираються викладачем.
- представляються на плані місцевості та аерофотознімку (див. формуляр „Позначення місцезнаходження“).
- представляються студентам без надання більш детальної пов’язаної з даними пунктами інформації.
- розподіляються між робочими групами шляхом жеребкування.

Формуляр „Позначення місцезнаходження“:

В якості зразка див. місцезнаходження в міському просторі Любека та відформатований бланк-формуляр (документ Word), який необхідно завантажити та вставити в нього дані про відповідний пункт, який підлягає аналізу в підмодулі „М“ в Moodle в „ПРИМІТКИ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ“

ПУНКТ ДЛЯ ТРЕНУВАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Генплан місцезнаходження:

*Спосіб будівництва
міського простору:
Блочна забудова
XIX ст.
Адреса
місцезнаходження:
Вул. Бахрушина*

Аерофотознімок

із зазначенням місцезнаходження для завдання №1

Виконали:

Дата:

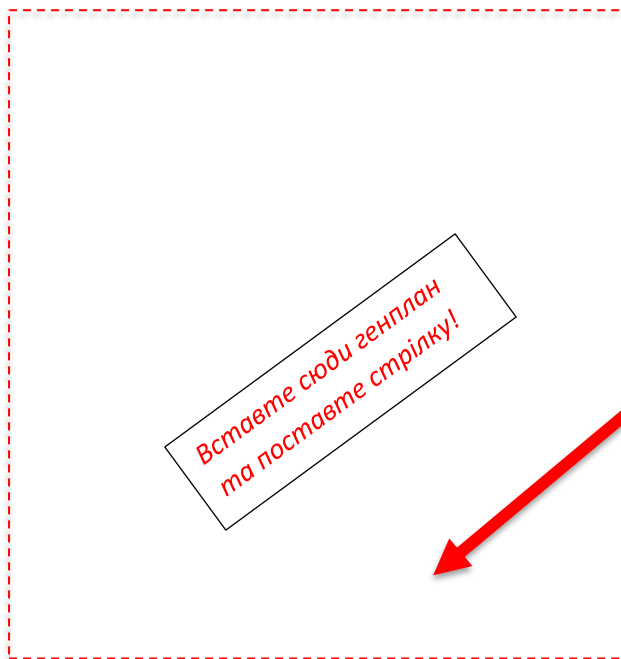
Формуляр „Позначення місцезнаходження“:

В якості зразка див. місцезнаходження в міському просторі Любека та відформатований бланк-формуляр (документ Word), який необхідно завантажити та вставити в нього дані про відповідний пункт, який підлягає аналізу в підмодулі „М“ в Moodle в „ПРИМІТКИ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ“

Генплан місцезнаходження – Аркуш-БЛАНК:

Пункт для тренувального завдання

Генплан місцезнаходження

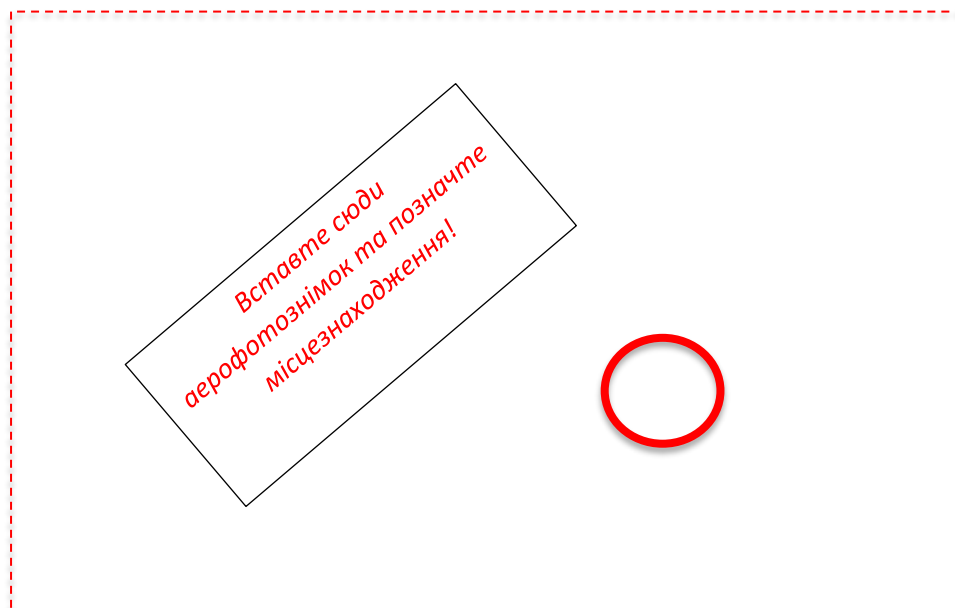

Спосіб будівництва міського простору:

.....

Адреса місцезнаходження: ...

Аерофотознімок з позначенням розташування місцезнаходження для завдання №1

Виконали:

Дата: